

ROMÂNIA

Dintr-un atelier couture din Franța la o catedră de profesor în Filipine și de la *Berlin Fashion Week* la expoziții în Abu Dhabi, designerul *Andra Clițan* (foto stânga) a devenit un cetățean al lumii, fără a renunța vreo clipă la ADN-ul ei creativ: *tradiția maramureșeană*.

de *Diana-Florina Cosmin*

Au trecut cinci ani de când am intrat prima dată în atelierul Andrei Clițan: o casă veche, unde tânăra își construise o lume în miniatură, inspirată de imaginea, zgomotele și mirosurile atelierelor de meșteșugari pe care le vizita zilnic în copilăria ei din Baia Mare. Studiase la École Supérieure des Arts Decoratifs din Strasbourg și la Central Saint Martins College of Art & Design din Londra, dar principalul filon creativ, omniprezent în toate cămăruțele atelierului, îl reprezentau tradițiile românești. Broderii tradiționale în „ciur“, „țoluri“ de vară cusute în culori vii cu modele populare sau țesături inspirate de mai groasa „pănură“, folosită în Maramureș pentru sezonul-toamnă iarnă.

„Cred că tocmai în elementele tradiționale stă originalitatea unei colecții și capacitatea ei de a transmite un mesaj puternic despre România“, îmi povestea ea pe atunci. Și, chiar dacă de la prima noastră întâlnire cariera ei a pendulat între trei continente, pasiunea pentru tradiții și design autentic pare să fi crescut proporțional cu expunerea internațională. „Sunt cosmopolită, ador să cunosc alte culturi și susțin multiculturalitatea“, îmi povestește ea acum.

de peste tot

„Dar ador Maramureșul și tradițiile“.

Viața ei s-a schimbat radical după colaborarea din 2011 cu directorul de creație al Ambasadei Franței, Philippe Guilet, pentru colecția haute-couture inspirată de portul tradițional românesc. Atunci s-a familiarizat cu adevărat cu tehnicile de lucru „couture“ și, la scurt timp, a plecat să se perfecționeze într-un atelier specializat din Franța. A urmat teza de doctorat, în care s-a întors tot la tradiții, abordând tematica ritualurilor tradiționale de înmormântare din Transilvania. Simbolismul ritualurilor funebre a fost transpus în design modern, cu elemente de broderie manuală, iar colecția respectivă, denumită „Sola Scriptura“, a fost prezentată în cadrul Berlin Fashion Week, la final de 2013.

„După acel moment, am simțit nevoia să merg într-o direcție diferită“, îmi mărturisește Andra. „Simțeam că tot ceea ce îmi oferea România nu mai rezona cu personalitatea mea“. Și-a luat tradițiile și poveștile și a plecat să vadă lumea, să schimbe focusul de la atelierul ei bucureștean la întregul mapamond. Mai întâi în Filipine, unde a predat timp de doi ani la Universitatea din Manila, apoi în Abu-Dhabi, unde organizează în prezent expoziții, predă design vestimentar

și istoria modei și orchestrează lansarea unui nou brand. Numele acestuia: MA RA MI, de la fuziunea dintre arta maramureșeană, costumul tradițional românesc și diferitele culturi la care a fost expusă în ultimii ani.

A RENUNȚAT LA FOLOSIREA NUMELUI DE DESIGNER în favoarea unui brand generic tocmai pentru a da o dimensiune globală creațiilor ei. Simte că MA RA MI poate reuși la nivel global ceea ce Andra Clițan a încercat să facă la nivel național: să reinventeze vestimentația tradițională într-o

manieră inovativă, prin forme și texturi atipice și o cromatică originală. „Tradiționalul românesc a fost cam abuzat în ultimii ani și e mare păcat“, recunoaște ea. „Îmi doresc să nu fiu neapărat percepută ca aparținând unui singur loc, ci unui cumul de culturi“.

Tocmai de aceea, a ales să ia ciurul, pânura și țolurile de odinioară și să le combine creativ cu elemente culese în timpul călătoriilor sale prin lume, precum materialele tradiționale filipineze, pina și abaca, un melanj de fibre de celuloză și mătase naturală. Rezultatul: o colecție de piese tradiționale și moderne în același timp, din țesături tradiționale și materiale prețioase precum catifeaua, care să sensibilizeze acea categorie de globe-trotters asemeni ei. Oameni care au colindat lumea suficient cât să-și deschidă apetitul pentru o tușă internațională și să-și dorească o abordare originală asupra propriului stil vestimentar. Știe că MA RA MI are nevoie de timp pentru a-i împlini visul, dar una dintre lecțiile învățate în ultimii trei ani se leagă tocmai de mecanica fascinantă a așteptării. „În afara țării am învățat să iau totul așa cum este, să nu interpretez și să am multă răbdare“, zâmbește ea. „Până la urmă totul se întâmplă exact așa cum trebuie“. □